

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

12. siječnja 2023.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Uredba (EU) br. 604/2013 – Određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu – Podnošenje nekoliko zahtjeva za međunarodnu zaštitu u trima državama članicama – Članak 29. – Rok za transfer – Istek – Prijenos odgovornosti za razmatranje zahtjeva – Članak 27. – Pravni lijek – Opseg sudskog nadzora – Mogućnost da se podnositelj zahtjeva pozove na prijenos odgovornosti za razmatranje zahtjeva”

U spojenim predmetima C-323/21, C-324/21 i C-325/21,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koje je uputio Raad van State (Državno vijeće, Nizozemska), odlukama od 19. svibnja 2021., koje je Sud zaprimio 25. svibnja 2021., u postupcima

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

protiv

B (C-323/21),

F (C-324/21),

i

K

protiv

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (C-325/21),

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev, predsjednik vijeća, L. Bay Larsen (izvjestitelj), potpredsjednik Suda, P. G. Xuereb, A. Kumin i I. Ziemele, suci,

nezavisni odvjetnik: J. Richard de la Tour,

tajnik: V. Giacobbo, administratorica,

* Jezik postupka: nizozemski

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 5. svibnja 2022.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za osobu B, P. J. J. A. Hendriks, *advocaat*,
- za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman, H. S. Gijzen i A. Hanje, u svojstvu agenata,
- za francusku vladu, A.-L. Desjonquères i J. Illouz, u svojstvu agenata,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju D. G. Pintusa, *avvocato dello Stato*,
- za švicarsku vladu, S. Lauper i N. Marville-Dosen, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, C. Cattabriga i S. Noë, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 8. rujna 2022.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 27. stavka 1. i članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva (SL 2013., L 180, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 108. i ispravak SL 2017., L 49, str. 50.; u daljnjem tekstu: Uredba Dublin III).
- 2 Zahtjevi za prethodnu odluku upućeni su u okviru sporova između, s jedne strane, Staatssecretarisa van Justitie en Veiligheid (državni tajnik za sigurnost i pravosuđe, Nizozemska) (u daljnjem tekstu: državni tajnik) i osoba B odnosno F, državljana treće zemlje, i, s druge strane, osobe K, također državljanina treće zemlje, i državnog tajnika u vezi s odlukama koje je taj državni tajnik donio, a koje su se odnosile, s jedne strane, na odbacivanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje su podnijele osobe B i K bez razmatranja i njihov transfer u Italiju i, s druge strane, na zadržavanje osobe F radi udaljavanja.

Pravni okvir

- 3 Uvodne izjave 4., 5. i 19. Uredbe Dublin III. određuju:

„(4) U zaključcima [Europskog vijeća s posebnog sastanka u] Tampere[u] [15. i 16. listopada 1999.] navodi se također da bi zajednički europski sustav azila u kratkom razdoblju trebao uključivati jasan i provediv način za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

(5) Takav bi se način trebao temeljiti na objektivnim, poštenim kriterijima i za države članice i za predmetne osobe. Trebao bi posebno omogućiti brzo određivanje odgovorne države članice, tako da se osigura učinkovit pristup postupcima za priznavanje međunarodne zaštite i pritom ne ugrozi cilj brze obrade zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

[...]

(19) Kako bi se zajamčila djelotvorna zaštita prava predmetnih osoba trebalo bi, posebno u skladu s člankom 47. Povelje [Europske unije] o temeljnim pravima [...], uspostaviti pravne zaštitne mjere i pravo na djelotvoran pravni lijek u vezi s odlukama o transferu u odgovornu državu članicu. Kako bi se osiguralo poštovanje međunarodnog prava, djelotvornim pravim lijekom protiv takvih odluka trebalo bi obuhvatiti i preispitivanje primjene ove Uredbe i pravnog te činjeničnog stanja u državi članici u koju se podnositelja zahtjeva transferira.”

4 Člankom 3. stavkom 1. te uredbe određuje se:

„Države članice razmatraju svaki zahtjev za međunarodnu zaštitu državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva koji podnese zahtjev na državnom području bilo koje države članice, uključujući granicu ili područje tranzita. Zahtjev razmatra samo jedna država članica i to ona koja je prema kriterijima iz poglavlja III. navedena kao odgovorna.”

5 Članak 18. stavak 1. navedene uredbe propisuje:

„Odgovorna država članica u skladu s ovom Uredbom obvezna je da:

[...]

(b) pod uvjetima iz članka 23., 24., 25. i 29. ponovno prihvati podnositelja zahtjeva čiji se zahtjev razmatra i koji je zatražio međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici ili koji je na državnom području druge države članice bez dokumenta o boravku;

(c) pod uvjetima iz članka 23., 24., 25. i 29. ponovno prihvati državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva koja je povukla zahtjev koji se razmatra i zatražila međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici ili koja je na državnom području druge države članice bez dokumenta o boravku;

(d) pod uvjetima iz članka 23., 24., 25. i 29. ponovno prihvati državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva čiji je zahtjev odbijen i koja je zatražila međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici ili koja je na državnom području druge države članice bez dokumenta o boravku.”

6 Članak 20. stavak 5. iste uredbe propisuje:

„Podnositelja zahtjeva, koji je prisutan u drugoj državi članici bez dokumenta o boravku ili koji u toj državi članici podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu nakon povlačenja prvog zahtjeva koji je podnesen u drugoj državi članici tijekom postupka određivanja odgovorne države članice, država članica u kojoj je najprije bio podnesen taj zahtjev za međunarodnu zaštitu, ponovno prihvaća, pod uvjetima iz članka 23., 24., 25. i 29., s namjerom okončanja postupka za određivanje odgovorne države članice.”

7 Članak 23. stavci 1. do 3. Uredbe Dublin III određuje:

„1. Kada država članica, u kojoj je osoba iz članka 18. stavka 1. točaka (b), (c) ili (d) podnijela novi zahtjev za međunarodnu zaštitu, smatra da je druga država članica odgovorna u skladu s člankom 20. stavkom 5. i člankom 18. stavkom 1. točkama (b), (c) ili (d), može zahtijevati da tu osobu ponovno prihvati druga država članica.

2. Zahtjev za ponovni prihvrat podnosi se što je brže moguće, a u svakom slučaju u roku od dva mjeseca od primitka pozitivnog rezultata iz sustava Eurodac [...]

Ako se zahtjev za ponovni prihvrat temelji na dokazima koji nisu pribavljeni iz sustava Eurodac, zamoljenoj državi članici šalje se u roku tri mjeseca od datuma kada je [...] podnesen zahtjev za međunarodnu zaštitu.

3. Kada se zahtjev za ponovni prihvrat ne podnese u rokovima utvrđenim u stavku 2., za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu odgovorna je država članica u kojoj je novi zahtjev podnesen.”

8 U skladu s člankom 24. stavkom 1. te uredbe:

„Kada država članica, na čijem državnom području osoba iz članka 18. stavka 1. točaka (b), (c) ili (d) boravi bez dokumenta o boravku i u kojoj nije podnesen novi zahtjev za međunarodnu zaštitu, smatra da je druga država članica odgovorna u skladu s člankom 20. stavkom 5. i člankom 18. stavkom 1. točkama (b), (c) ili (d), može zahtijevati da tu osobu ponovno prihvati druga država članica.”

9 Članak 27. stavak 1. navedene uredbe glasi kako slijedi:

„Podnositelj zahtjeva ili druga osoba iz članka 18. stavka 1. točaka (c) ili (d) ima pravo na djelotvoran pravni lijek, u obliku žalbe protiv odluke o transferu ili činjeničnog i pravnog preispitivanja te odluke pred sudom.”

10 Članak 29. stavci 1. i 2. te uredbe propisuje:

„1. Transfer podnositelja zahtjeva [...] iz države članice moliteljice u odgovornu državu članicu provodi se u skladu s nacionalnim pravom države članice moliteljice, nakon savjetovanja među predmetnim državama članicama, čim je to praktički moguće, a najkasnije u roku od šest mjeseci nakon što je druga država članica prihvatila zahtjev za prihvrat ili ponovni prihvrat predmetne osobe ili nakon konačne odluke o žalbi ili preispitivanju kada [...] postoji suspenzivni učinak.

[...]

2. Ako se transfer ne provede u šestomjesečnom roku, odgovorna država članica oslobađa se svoje obveze da prihvati ili ponovno prihvati predmetnu osobu i odgovornost se tada prenosi na državu članicu moliteljicu. Taj se rok može produljiti na najviše godinu dana, ako transfer nije bilo moguće provesti jer je predmetna osoba u zatvoru, ili na najviše osamnaest mjeseci ako predmetna osoba pobjegne.”

Glavni postupci i prethodna pitanja

Predmet C-323/21

- 11 Osoba B podnijela je 3. srpnja 2017. zahtjev za međunarodnu zaštitu u Njemačkoj. Njemačka su tijela talijanskim tijelima podnijela zahtjev za ponovni prihvrat osobe B jer je ona prethodno zatražila tu zaštitu u Italiji. Talijanska su tijela 4. listopada 2017. prihvatila taj zahtjev zbog čega je počeo teći šestomjesečni rok za transfer osobe B u Italiju. Rok za transfer potom je produljen do 4. travnja 2019. jer je osoba B pobjegla.
- 12 Dana 17. veljače 2018. osoba B podnijela je zahtjev za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj. Državni tajnik je 17. ožujka 2018. talijanskim tijelima podnio zahtjev za ponovni prihvrat osobe B. Talijanska su tijela 1. travnja 2018. prihvatila taj zahtjev. Dopisom od 29. lipnja 2018. državni tajnik obavijestio je ta tijela da je osoba B pobjegla, što je, prema mišljenju tog tajnika, podrazumijevalo produljenje roka za transfer do 1. listopada 2019.
- 13 Osoba B podnijela je 9. srpnja 2018. drugi zahtjev za međunarodnu zaštitu u Njemačkoj. Njemačka su tijela 14. rujna 2018. donijela odluku na temelju Uredbe Dublin III protiv koje nije podnesena tužba.
- 14 Osoba B podnijela je 27. prosinca 2018. drugi zahtjev za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj. Odlukom od 8. ožujka 2019. državni tajnik odbacio je taj zahtjev a da ga nije razmotrio uz obrazloženje da je Talijanska Republika i dalje država članica odgovorna za njegovo razmatranje.
- 15 Osoba B transferirana je u Italiju 29. travnja 2019.
- 16 Osoba B podnijela je tužbu nadležnom sudu protiv odluke državnog tajnika od 8. ožujka 2019. Presudom od 12. lipnja 2019. taj je sud prihvatio tu tužbu i poništio tu odluku jer je 4. travnja 2019. Savezna Republika Njemačka postala odgovorna država članica zbog isteka roka za transfer predviđenog člankom 29. Uredbe Dublin III.
- 17 Državni tajnik podnio je žalbu protiv te presude Raadu van State (Državno vijeće, Nizozemska), sudu koji je uputio zahtjev. U prilog toj žalbi osobito je istaknuo, s jedne strane, da rok za transfer treba izračunati s obzirom na odnos između Kraljevine Nizozemske i Talijanske Republike i, s druge strane, da je novi rok za transfer za Saveznu Republiku Njemačku počeo teći kad je osoba B podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj.
- 18 Sud koji je uputio zahtjev ističe da nije sporno da je Talijanska Republika bila odgovorna država članica na dan podnošenja drugog zahtjeva za međunarodnu zaštitu osobe B u Nizozemskoj, odnosno 27. prosinca 2018. Nasuprot tomu, ističe da se stranke u glavnom postupku spore oko eventualnog isteka roka za transfer 4. travnja 2019., nakon isteka razdoblja od 18 mjeseci, koje je proteklo nakon što je Talijanska Republika prihvatila prvi zahtjev za ponovni prihvrat, odnosno zahtjev koji su u tu svrhu podnijela njemačka tijela.
- 19 U ovom su slučaju istodobno postojala dva „valjana sporazuma” za ponovni prihvrat s dvama različitim rokovima za transfer, što podrazumijeva da je nužno pojašnjenje odnosa između tih dvaju rokova. U tu svrhu valja utvrditi treba li prvu državu članicu koja je podnijela zahtjev za ponovni prihvrat, tj. Saveznu Republiku Njemačku, i dalje smatrati „državom članicom moliteljicom” u smislu članka 29. stavka 2. Uredbe Dublin III ili taj status treba ograničiti na

posljednju državu članicu koja je podnijela takav zahtjev, tj. Kraljevinu Nizozemsku. Ako se prihvati drugo tumačenje, sud koji je uputio zahtjev pita se je li potonja država članica na bilo koji način obvezana rokom za transfer koji se nalaže prvoj državi članici.

20 U tim je okolnostima Raad van State (Državno vijeće) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. (a) Treba li pojam ‚država članica moliteljica‘ u smislu članka 29. stavka 2. Uredbe [Dublin III] tumačiti na način da se odnosi na državu članicu (u ovom slučaju treću državu članicu, odnosno Nizozemsku) koja je kao posljednja podnijela zahtjev za prihvrat ili ponovni prihvrat drugoj državi članici?

(b) Ako je odgovor na to pitanje niječan: ima li činjenica da je između dviju država članica (u ovom slučaju Njemačke i Italije) prethodno sklopljen sporazum o priznavanju odgovornosti posljedice za pravne obveze treće države članice (u ovom slučaju Nizozemske) u skladu s Uredbom Dublin III prema strancu ili državama članicama koje su stranke tog prethodnog sporazuma i, ako da, koje?

2. Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan: treba li članak 27. stavak 1. Uredbe [Dublin III], u vezi s njezinom uvodnom izjavom 19., tumačiti na način da mu se protivi to da podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu u okviru pravnog sredstva protiv odluke o transferu s uspjehom ističe da se transfer ne može provesti jer je rok za transfer koji je prethodno dogovoren između dviju država članica (u ovom slučaju Njemačke i Italije) istekao?”

Predmet C-324/21

21 Osoba F podnijela je 24. studenoga 2017. zahtjev za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj. Državni tajnik uputio je talijanskim tijelima zahtjev za ponovni prihvrat osobe F jer je ona prethodno zatražila tu zaštitu u Italiji. Talijanska su tijela 19. prosinca 2017. prihvatila taj zahtjev zbog čega je počeo teći šestomjesečni rok za transfer osobe F u Italiju. Dopisom od 12. travnja 2018. državni tajnik obavijestio je ta tijela da je osoba F pobjegla, što je podrazumijevalo produljenje roka za transfer do 19. lipnja 2019.

22 Osoba F podnijela je 29. ožujka 2018. zahtjev za međunarodnu zaštitu u Njemačkoj. Sud koji je uputio zahtjev nema saznanja o eventualnom ishodu tog zahtjeva.

23 Osoba F podnijela je 30. rujna 2018. drugi zahtjev za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj. Odlukom od 31. siječnja 2019. državni tajnik odbacio je taj zahtjev a da ga nije razmotrio uz obrazloženje da je Talijanska Republika i dalje država članica odgovorna za njegovo razmatranje.

24 Nakon što je napustila centar za tražitelje azila u kojem je bila smještena u Nizozemskoj, osoba F je uhićena, a potom zadržana odlukom državnog tajnika od 1. srpnja 2019. radi njezina transfera u Italiju.

25 Osoba F podnijela je tužbu nadležnom sudu protiv te odluke. Presudom od 16. srpnja 2019. taj je sud prihvatio tu tužbu i poništio navedenu odluku jer je 19. lipnja 2019. Kraljevina Nizozemska postala odgovorna država članica zbog isteka roka za transfer osobe F u Italiju.

- 26 Državni tajnik podnio je žalbu protiv te presude Raadu van State (Državno vijeće), sudu koji je uputio zahtjev. U prilog toj žalbi, među ostalim, tvrdio je da Kraljevina Nizozemska ima novi rok za transfer osobe F u Italiju, koji je počeo teći od datuma na koji je osoba F podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u Njemačkoj. Slijedom toga, smatrao je da je Talijanska Republika i dalje odgovorna država članica.
- 27 Sud koji je uputio zahtjev ističe da nije sporno da se Talijanska Republika trebala smatrati odgovornom državom članicom barem do 19. lipnja 2019.
- 28 Međutim, taj sud, imajući u vidu argumente državnog tajnika, dovodi u pitanje relevantnost koju bi mogla imati okolnost da je prije isteka roka za transfer osobe F u Italiju dotična osoba podnijela novi zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici.
- 29 U tim je okolnostima Raad van State (Državno vijeće) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li članak 29. Uredbe [Dublin III] tumačiti na način da rok za transfer koji teče, u smislu članka 29. stavaka 1. i 2., ponovno počinje teći u trenutku kada stranac, nakon što je bijegom osujetio transfer koji je trebala provesti država članica, u drugoj (u ovom slučaju trećoj) državi članici podnese novi zahtjev za međunarodnu zaštitu?“

Predmet C-325/21

- 30 Osoba K podnijela je 6. rujna 2018. zahtjev za međunarodnu zaštitu u Francuskoj. Francuska tijela podnijela su zahtjev za ponovni prihvrat osobe K austrijskim tijelima jer je ona prethodno zatražila tu zaštitu u Austriji. Austrijska tijela 4. listopada 2018. prihvatila su taj zahtjev zbog čega je počeo teći šestomjesečni rok za transfer osobe K u Austriju. Ona je potom pobjegla i nije transferirana u Austriju.
- 31 Osoba K podnijela je 27. ožujka 2019. zahtjev za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj. Državni tajnik je 3. svibnja 2018. austrijskim tijelima podnio zahtjev za ponovni prihvrat osobe K. Dana 10. svibnja 2019. ta su tijela odbila taj zahtjev s obrazloženjem da je Francuska Republika, s obzirom na to da nije obavijestila Republiku Austriju da se transfer osobe K ne može provesti u šestomjesečnom roku, od 4. travnja 2019., datuma isteka roka za transfer osobe K u Austriju, bila država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva osobe K.
- 32 Državni tajnik uputio je 20. svibnja 2019. francuskim tijelima zahtjev za ponovni prihvrat osobe K. Ta su tijela odbila taj zahtjev uz obrazloženje da šestomjesečni rok za transfer u Austriju još nije istekao na dan kad je osoba K podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj.
- 33 Državni tajnik je 31. svibnja 2019. od austrijskih i francuskih tijela zatražio da ponovno razmotre svoje odgovore na zahtjeve za ponovni prihvrat koji su im upućeni. U zahtjevu upućenom austrijskim tijelima navedeno je da je novi rok za transfer između Francuske Republike i Republike Austrije počeo teći od kad je osoba K podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj i da je stoga Republika Austrija država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu osobe K. Dana 3. lipnja 2019. austrijska tijela pristala su ponovno prihvatiti osobu K.
- 34 Odlukom od 24. srpnja 2019. državni tajnik odbacio je zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je podnijela osoba K a da ga nije razmotrio.

- 35 Osoba K podnijela je tužbu nadležnom sudu protiv te odluke. Presudom od 17. listopada 2019. taj je sud odbio tu tužbu uz obrazloženje da je državni tajnik pravilno smatrao da je Republika Austrija država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu osobe K.
- 36 Osoba K podnijela je žalbu protiv te presude Raadu van State (Državno vijeće), sudu koji je uputio zahtjev. U prilog toj žalbi istaknula je da podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u trećoj državi članici ne može spriječiti istek roka kojim se uređuje transfer predviđen između dviju drugih država članica.
- 37 Sud koji je uputio zahtjev ističe da nije sporno da francuska tijela nisu obavijestila austrijska tijela o bijegu osobe K ni o tome da nisu mogla provesti njezin transfer u šestomjesečnom roku. Stoga se, s obzirom na istek tog roka, Republika Austrija od 4. travnja 2019. više ne može smatrati odgovornom državom članicom.
- 38 Međutim, taj sud dovodi u pitanje relevantnost koju bi mogla imati okolnost da je dotična osoba prije isteka roka za transfer podnijela novi zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici.
- 39 U tim je okolnostima Raad van State (Državno vijeće) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 29. Uredbe [Dublin III] tumačiti na način da rok za transfer koji teče, u smislu članka 29. stavaka 1. i 2., ponovno počinje teći u trenutku kada stranac, nakon što je bijegom osujetio transfer koji je trebala provesti država članica, u drugoj (u ovom slučaju trećoj) državi članici podnese novi zahtjev za međunarodnu zaštitu?
  2. Ako je odgovor na prvo pitanje niječan: treba li članak 27. stavak 1. Uredbe [Dublin III], u vezi s njezinom uvodnom izjavom 19., tumačiti na način da mu se protivi to da podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu u okviru pravnog sredstva protiv odluke o transferu s uspjehom ističe da se transfer ne može provesti jer je rok za transfer koji je prethodno dogovoren između dviju država članica (u ovom slučaju Francuske i Austrije) istekao, što za posljedicu ima to da je rok u kojem Nizozemska može provesti transfer istekao?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje u predmetima C-323/21 i C-325/21 i jedino pitanje u predmetu C-324/21

- 40 Svojim prvim pitanjem u predmetima C-323/21 i C-325/21 kao i svojim jedinim pitanjem u predmetu C-324/21 sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 29. Uredbe Dublin III tumačiti na način da se odgovornost za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je podnio državljanin treće zemlje, kad je rok za transfer te osobe počeo teći između zamoljene države članice i prve države članice moliteljice, prenosi na tu državu članicu moliteljicu zbog isteka tog roka, čak i ako je navedena osoba u međuvremenu podnijela novi zahtjev za međunarodnu zaštitu u trećoj državi članici, zbog čega je zamoljena država članica prihvatila zahtjev za ponovni prihvrat koji je uputila ta treća država članica. Svojim prvim pitanjem u predmetu C-323/21 sud koji je uputio zahtjev također pita Sud o mogućim posljedicama isteka navedenog roka za navedenu treću državu članicu.

- 41 Najprije valja istaknuti da, u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe Dublin III, svaki zahtjev za međunarodnu zaštitu državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva koji podnese na državnom području bilo koje države članice razmatra samo jedna država članica.
- 42 Stoga, kad se podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu nalazi na državnom području države članice različite od one koja je dužna razmotriti njegov zahtjev, postupcima predviđenima Uredbom Dublin III osobito se nastoji omogućiti njegov transfer u potonju državu članicu.
- 43 U tom pogledu, članak 29. stavak 1. prvi podstavak Uredbe Dublin III predviđa da se transfer dotične osobe u odgovornu državu članicu provodi čim je to praktički moguće, a najkasnije u roku šest mjeseci nakon što je ta država članica prihvatila zahtjev za prihvrat ili ponovni prihvrat te osobe ili nakon konačne odluke o žalbi ili preispitivanju kad postoji suspenzivni učinak.
- 44 Člankom 29. stavkom 2. spomenute uredbe pojašnjava se da se, ako se transfer ne provede u šestomjesečnom roku, odgovorna država članica oslobađa svoje obveze da prihvati ili ponovno prihvati dotičnu osobu i odgovornost se tada prenosi na državu članicu moliteljicu.
- 45 Tako članak 29. Uredbe Dublin III ne sadržava posebna pravila o situaciji u kojoj je, iako je zahtjev za ponovni prihvrat državljanina treće zemlje koji je podnijela država članica moliteljica već prihvatila druga država članica, ta osoba podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u trećoj državi članici.
- 46 Kako bi se ocijenilo trebaju li se, u takvoj situaciji, podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u trećoj državi članici ili daljnje postupanje po tom zahtjevu uzeti u obzir u svrhu primjene tih odredbi, potrebno je utvrditi pravila kojima se uređuju postupci koje treba provesti na temelju Uredbe Dublin III u slučaju uzastopnog podnošenja zahtjevâ za međunarodnu zaštitu u nekoliko država članica.
- 47 Područje primjene postupka ponovnog prihvata definirano je člancima 23. i 24. Uredbe Dublin III. Iz članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 1. te uredbe proizlazi da je taj postupak primjenjiv na osobe navedene u njezinu članku 20. stavku 5. ili članku 18. stavku 1. točkama (b) do (d) (presuda od 2. travnja 2019., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, t. 46.).
- 48 Članak 20. stavak 5. iste uredbe, među ostalim, propisuje da se primjenjuje na podnositelja zahtjeva koji je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u jednoj državi članici nakon povlačenja prvog zahtjeva u drugoj državi članici tijekom postupka određivanja države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva. Ta se odredba primjenjuje i u situaciji u kojoj je podnositelj zahtjeva napustio državu članicu u kojoj je podnio svoj prvi zahtjev prije okončanja postupka za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva a da pritom nadležno tijelo te prve države članice nije obavijestio o svojoj želji da odustane od svojeg zahtjeva (vidjeti u tom smislu presudu od 2. travnja 2019., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, t. 46. i 50.).
- 49 Što se tiče članka 18. stavka 1. točaka (b) do (d) Uredbe Dublin III, on se odnosi na osobu koja je, s jedne strane, podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu koji se razmatra, koja je povukla takav zahtjev koji se razmatra ili kojoj je takav zahtjev odbijen te koja je, s druge strane, podnijela zahtjev u drugoj državi članici ili koja se nalazi na državnom području druge države članice bez dokumenta o boravku (presuda od 2. travnja 2019., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, t. 51. i navedena sudska praksa).

- 50 Članak 20. stavak 5. i članak 18. stavak 1. točke (b) do (d) te uredbe tako se nadopunjuju jer se prva od tih odredaba primjenjuje na situaciju u kojoj država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu još nije bila određena, dok se druga odredba odnosi na slučajeve u kojima je odgovornost za razmatranje zahtjeva već utvrđena (vidjeti u tom smislu presudu od 2. travnja 2019., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, t. 52., 66. i 67.).
- 51 U tim okolnostima, budući da se članak 23. stavak 1. navedene uredbe općenito odnosi na državu članicu u kojoj je podnesen novi zahtjev za međunarodnu zaštitu, koja smatra da je druga država članica odgovorna u skladu s člankom 20. stavkom 5. ili člankom 18. stavkom 1. točkama (b) do (d) iste uredbe, valja smatrati da se postupak ponovnog prihvata primjenjuje ne samo na drugu državu članicu u kojoj je državljanin treće zemlje podnio takav zahtjev nego i na treću državu članicu u kojoj je taj državljanin treće zemlje naknadno podnio novi zahtjev za međunarodnu zaštitu.
- 52 Što se tiče načina na koji se vode postupci ponovnog prihvata koji su pokrenuti nakon uzastopnog podnošenja zahtjevâ za međunarodnu zaštitu u nekoliko država članica, važno je istaknuti da zakonodavac Unije nije u odredbama koje se odnose na pokretanje i tijek postupka ponovnog prihvata, odnosno odredbama članka 23. do 25. Uredbe Dublin III, napravio nikakvu razliku ovisno o tome je li taj postupak pokrenula druga država članica u kojoj je državljanin treće zemlje podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu ili treća država članica u kojoj je takav zahtjev podnesen naknadno.
- 53 Budući da nema nikakve posebne odredbe, između tih dviju situacija ne treba praviti razliku koja nije predviđena tom uredbom (vidjeti po analogiji presudu od 10. rujna 2015., FCD i FMB, C-106/14, EU:C:2015:576, t. 50.).
- 54 Slijedom toga, u navedenim situacijama države članice koje sudjeluju u postupcima ponovnog prihvata dužne su poštovati obvezne rokove kojima je zakonodavac Unije uredio te postupke.
- 55 Naime, ti rokovi na odlučujući način doprinose postizanju cilja brze obrade zahtjevâ za međunarodnu zaštitu iz uvodne izjave 5. Uredbe Dublin III, osiguravajući da se navedeni postupci provode bez neopravdanog kašnjenja i svjedoče o osobitoj važnosti koju zakonodavac Unije pridaje brzom određivanju države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu i činjenici da je, s obzirom na cilj osiguranja učinkovitog pristupa postupcima za priznavanje međunarodne zaštite i pritom neugrožavanja cilja brze obrade zahtjevâ za međunarodnu zaštitu, bitno, prema mišljenju navedenog zakonodavca, da takve zahtjeve eventualno razmatra država članica različita od one koja je na temelju kriterija iz poglavlja III. te uredbe određena kao odgovorna (vidjeti u tom smislu presudu od 13. studenoga 2018., X i X, C-47/17 i C-48/17, EU:C:2018:900, t. 69. i 70.).
- 56 Kao prvo, iz toga slijedi da obvezne rokove iz članka 23. stavka 2. Uredbe Dublin III moraju poštovati i druga i treća država članica u kojoj je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnio državljanin treće zemlje, kad te države članice podnose zahtjev za ponovni prihvata.
- 57 Međutim, budući da se određeni predmeti o kojima je riječ u glavnom postupku odnose na situacije u kojima je državljanin treće zemlje podnio nekoliko zahtjeva za međunarodnu zaštitu u istoj državi članici, važno je istaknuti da, kad podnositelj zahtjeva podnese novi zahtjev za međunarodnu zaštitu u državi članici nakon što je ona donijela odluku o transferu tog podnositelja zahtjeva, izvršenje te odluke ostaje u načelu moguće a da nije potrebno da ta država članica podnese novi zahtjev za ponovni prihvata, čak i ako je navedeni podnositelj zahtjeva u međuvremenu podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici.

- 58 Naime, ako se odluci o transferu ne prizna takav učinak, to bi svakom državljaninu treće zemlje u odnosu na kojeg je država članica donijela odluku o transferu omogućilo da definitivno izbjegne njezino izvršenje, prije nego što je odluka mogla proizvoditi učinke, podnošenjem zahtjeva za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici, a potom vraćanjem u prvu državu članicu, uz opasnost da se u potpunosti izbjegne mehanizam za obradu zahtjeva za međunarodnu zaštitu uspostavljen Uredbom Dublin III i ugrozi postizanje cilja brze obrade tih zahtjeva.
- 59 Stoga se na državu članicu koja je donijela odluku o transferu koja još nije provedena i čiji rok za izvršenje nije istekao ne može prenijeti odgovornost za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu samo zato što nakon podnošenja novog zahtjeva za međunarodnu zaštitu na njezinu državnom području ona nije podnijela novi zahtjev za ponovni prihvata u rokovima predviđenima u članku 23. stavku 2. Uredbe Dublin III.
- 60 Nasuprot tomu, takav zahtjev obvezno treba podnijeti kako bi se mogao provesti transfer državljanina treće zemlje u odnosu na kojeg je donesena odluka o transferu u dotičnu državu članicu kad je ta odluka već bila izvršena (vidjeti po analogiji presudu od 25. siječnja 2018., Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, t. 51.).
- 61 U takvoj situaciji, ako država članica u kojoj je podnesen novi zahtjev za međunarodnu zaštitu ne podnese zahtjev za ponovni prihvata u rokovima iz članka 23. stavka 2. Uredbe Dublin III, ona u skladu s člankom 23. stavkom 3. te uredbe postaje država članica odgovorna za razmatranje tog zahtjeva a da pitanje eventualnog isteka roka za transfer predviđenog člankom 29. stavkom 1. navedene uredbe nije relevantno.
- 62 Kao drugo, iz razmatranja u točkama 52. do 54. ove presude proizlazi da se pravila o rokovima za transfer iz članka 29. stavaka 1. i 2. Uredbe Dublin III primjenjuju u okviru postupaka ponovnog prihvata koji se vode dok je dotični državljanin treće zemlje uzastopno podnio zahtjeve za međunarodnu zaštitu u nekoliko država članica.
- 63 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je svrha šestomjesečnog roka za transfer predviđenog u članku 29. stavku 1. Uredbe Dublin III, među ostalim, ostaviti, s obzirom na praktičnu složenost i organizacijske poteškoće povezane s provedbom transfera državljanina treće zemlje, vrijeme koje je objema državama članicama potrebno da se savjetuju o provedbi tog transfera i, konkretnije, državi članici moliteljici za rješavanje pitanja modaliteta provedbe transfera (vidjeti u tom smislu presudu od 22. rujna 2022., Bundesrepublik Deutschland (Administrativna suspenzija odluke o transferu), C-245/21 i C-248/21, EU:C:2022:709, t. 58. i navedenu sudsku praksu).
- 64 Stoga, s obzirom na to da ta odredba ne predviđa posebno uređenje za slučaj u kojem je nekoliko zahtjeva za ponovni prihvata uzastopno prihvaćeno, rok za transfer koji se primjenjuje na državu članicu moliteljicu mora se računati od dana kad je zamoljena država članica prihvatila zahtjev za ponovni prihvata države članice moliteljice, čak i ako je rok za transfer državljanina treće zemlje između druge države članice moliteljice i te zamoljene države članice već počeo teći.
- 65 Osim toga, u takvoj situaciji, s obzirom na to da svaka država članica moliteljica provodi različite postupke za ponovni prihvata neovisno i da se Uredbom Dublin III ne predviđa mehanizam koordinacije koji omogućuje odstupanje od pravila navedenih u članku 29. te uredbe, rok za transfer koji proizlazi iz činjenice da je zamoljena država članica prihvatila prvi zahtjev za ponovni prihvata ne može biti prekinut ili produljen zbog toga što je navedena zamoljena država članica prihvatila novi zahtjev za ponovni prihvata koji je uputila druga država članica.

- 66 Doduše, kao što to ističe sud koji je uputio zahtjev, od dana kad je osoba na koju se odnosi odluka o transferu napustila državno područje države članice kako bi bila izvan tog državnog područja, ta država članica više praktički ne može provesti transfer, što znači da bi rok za transfer predviđen člankom 29. Uredbe Dublin III tada mogao isteći a da navedena država članica nije imala na raspolaganju ukupno vrijeme koje zakonodavac Unije smatra prikladnim za rješavanje pitanja modaliteta provedbe transfera.
- 67 Međutim, taj je zakonodavac izričito uzeo u obzir opasnost da će dotična osoba izbjeći izvršenje odluke o transferu bijegom te je u članku 29. stavku 2. te uredbe predvidio da u takvoj situaciji država članica moliteljica može iznimno produljiti rok za transfer do najviše osamnaest mjeseci (vidjeti u tom smislu presudu od 22. rujna 2022., Bundesrepublik Deutschland (Administrativna suspenzija odluke o transferu), C-245/21 i C-248/21, EU:C:2022:709, t. 67.).
- 68 To rješenje, koje odražava ravnotežu koju je taj zakonodavac uspostavio između različitih ciljeva Uredbe Dublin III i uključenih suprotstavljenih interesa, vrijedi u svim slučajevima bijega te se stoga primjenjuje i kad predmetna osoba pobjegne te se nalazi na državnom području države članice moliteljice i kad napusti to područje tijekom bijega.
- 69 S druge strane, valja podsjetiti na to da zakonodavac Unije nije smatrao da se praktična nemogućnost izvršenja odluke o transferu mora smatrati takvom da opravdava prekid ili suspenziju roka za transfer iz članka 29. stavka 1. Uredbe Dublin III (vidjeti u tom smislu presudu od 22. rujna 2022., Bundesrepublik Deutschland (Administrativna suspenzija odluke o transferu), C-245/21 i C-248/21, EU:C:2022:709, t. 65. i navedenu sudsku praksu).
- 70 Sud je stoga smatrao da rok za transfer predviđen tom odredbom treba primijeniti u situacijama u kojima je transfer dotične osobe nemoguć (vidjeti u tom smislu presude od 16. veljače 2017., C. K. i dr., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, t. 89.; od 31. ožujka 2022., Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl i dr. (Smještaj tražitelja azila u psihijatrijsku bolnicu), C-231/21, EU:C:2022:237, t. 62. i od 22. rujna 2022., Bundesrepublik Deutschland (Administrativna suspenzija odluke o transferu), C-245/21 i C-248/21, EU:C:2022:709, t. 70.).
- 71 U tim okolnostima, okolnost da je dotična osoba tijekom svojeg bijega podnijela novi zahtjev za međunarodnu zaštitu u državi članici različitoj od države članice moliteljice ili da je prihvaćen novi zahtjev za ponovni prihvrat nakon podnošenja takvog zahtjeva ne može, u nedostatku pravila u tu svrhu predviđenog Uredbom Dublin III, opravdati prekid ili produljenje jednog od obveznih rokova propisanih u članku 29. te uredbe. Takva okolnost uostalom ni na koji način ne znači da je navedena osoba trajno izvan državnog područja prve države članice moliteljice i da je tako sprečava da provede transfer, kao što to pokazuju činjenice o kojima je riječ u glavnim postupcima u predmetima C-323/21 i C-324/21.
- 72 Iz toga slijedi da, kad je rok za transfer koji proizlazi iz prihvaćanja zahtjeva za ponovni prihvrat koji je podnijela jedna država članica moliteljica istekao, odgovornost za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, u skladu s člankom 29. stavkom 2. Uredbe Dublin III, prenosi se na tu državu članicu moliteljicu, čak i ako je novi zahtjev za međunarodnu zaštitu u međuvremenu podnesen u drugoj državi članici ili je prihvaćen novi zahtjev za ponovni prihvrat nakon podnošenja takvog zahtjeva.

- 73 Kao treće, prijenos odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je podnio državljanin treće zemlje, a koji proizlazi iz primjene članka 23. ili 29. Uredbe Dublin III, trebaju pravilno uzeti u obzir sve države članice prilikom provedbe eventualnih postupaka ponovnog prihvata koji se odnose na tog podnositelja zahtjeva.
- 74 Iz toga proizlazi, kao prvo, da se, s obzirom na to da se članak 20. stavak 5. Uredbe Dublin III, kao što to proizlazi iz točke 50. ove presude, primjenjuje samo ako država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu još nije određena, zahtjev za ponovni prihvata, u skladu s člancima 18. i 23. te uredbe, ne može valjano uputiti državi članici u kojoj je državljanin treće zemlje podnio prvi zahtjev za međunarodnu zaštitu nakon što je odgovornost za razmatranje tog zahtjeva prenesena na drugu državu članicu. U takvom slučaju, eventualni zahtjev za ponovni prihvata treba uputiti potonjoj državi članici.
- 75 Budući da odredbe Uredbe Dublin III kojima se utvrđuju obvezni rokovi, kao i kriteriji sadržani u poglavlju III. te uredbe, doprinose određivanju odgovorne države članice u smislu navedene uredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 26. srpnja 2017., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, t. 53.), pravilo navedeno u točki 74. ove presude primjenjuje se osobito kad prijenos odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu proizlazi iz tih odredaba i osobito, članka 23. ili 29. te uredbe.
- 76 Konkretno, u situaciji u kojoj je rok za transfer koji proizlazi iz činjenice da je zamoljena država članica prihvatila zahtjev za ponovni prihvata koji je podnijela prva država članica moliteljica istekao prije nego što je prihvaćen novi zahtjev za ponovni prihvata koji je podnijela druga država članica, potonja će morati uputiti svoj zahtjev toj prvoj državi članici moliteljici s obzirom na to da tu državu članicu, u skladu s člankom 29. stavkom 2. Uredbe Dublin III, odsad treba smatrati odgovornom državom članicom.
- 77 Kao drugo, što se tiče situacije u kojoj je do prijenosa odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu na državu članicu koja nije država članica moliteljica došlo nakon što je zahtjev za ponovni prihvata koji je podnijela treća država članica prihvaćen, valja podsjetiti na to da se, s jedne strane, Uredba Dublin III temelji na temeljnom načelu iz njezina članka 3. stavka 1., prema kojem zahtjev za međunarodnu zaštitu razmatra samo jedna država članica, što znači da se samo jedna država članica u određenom trenutku može smatrati odgovornom za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (vidjeti u tom smislu presudu od 2. travnja 2019., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, t. 78.).
- 78 S druge strane, iz sudske prakse Suda proizlazi da se transfer državljanina treće zemlje u državu članicu koja nije odgovorna država članica ne može provesti kad prijenos odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu proizlazi iz isteka postupovnog roka nakon prihvaćanja zahtjeva za ponovni prihvata i donošenja odluke o transferu (vidjeti u tom smislu presude od 25. listopada 2017., Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, t. 43., i od 15. travnja 2021., État belge (Elementi nastali nakon donošenja odluke o transferu), C-194/19, EU:C:2021:270, t. 47.).
- 79 Prema tome, prijenos odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je podnio državljanin treće zemlje na državu članicu, u skladu s člankom 23. ili 29. Uredbe Dublin III, sprečava izvršenje odluke koja uključuje transfer predmetne osobe u drugu državu članicu.
- 80 S obzirom na navedeno, u takvoj situaciji važno je naglasiti da država članica čija odluka o transferu tako postaje neizvršiva državi članici na koju je navedena odgovornost prenesena može uputiti zahtjev za ponovni prihvata.

- 81 Točno je da se člankom 23. stavkom 3. Uredbe Dublin III predviđa prijenos odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu na državu članicu u kojoj je podnesen novi zahtjev za međunarodnu zaštitu ako ta država članica ne podnese zahtjev za ponovni prihvrat u rokovima iz članka 23. stavka 2. te uredbe.
- 82 Međutim, za državu članicu koja je u tim rokovima podnijela zahtjev za ponovni prihvrat državi članici koja je na taj dan bila odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne može se smatrati da nije pravodobno podnijela takav zahtjev.
- 83 Iz toga proizlazi, s jedne strane, da se pravilo iz članka 23. stavka 3. Uredbe Dublin III ne primjenjuje na takvu državu članicu.
- 84 Primjena tog pravila u takvoj situaciji uostalom nije u skladu s ciljem rokova iz članka 23. stavka 2. te uredbe, odnosno jamstvom da država članica moliteljica pokrene postupak ponovnog prihvata u razumnom roku od dana na koji raspolaže informacijama koje joj omogućuju podnošenje zahtjeva za ponovni prihvrat drugoj državi članici (vidjeti u tom smislu presudu od 25. siječnja 2018., Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, t. 63.).
- 85 S druge strane, iz toga slijedi da na temelju prijenosa odgovornosti navedenog u točki 79. ove presude za državu članicu na čijem se državnom području podnositelj zahtjeva nalazi počinje teći novi rok, na temelju članka 23. stavka 2. Uredbe Dublin III, za podnošenje zahtjeva za ponovni prihvrat državi članici kojoj je navedena odgovornost prenesena.
- 86 S obzirom na sva ta razmatranja, na prvo pitanje u predmetima C-323/21 i C-325/21 kao i na jedino pitanje u predmetu C-324/21 treba odgovoriti tako da članke 23. i 29. Uredbe Dublin III treba tumačiti na način da se kad je rok za transfer državljanina treće zemlje počeo teći između zamoljene države članice i prve države članice moliteljice, odgovornost za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je podnijela ta osoba prenosi na tu državu članicu moliteljicu zbog isteka tog roka, čak i ako je navedena osoba u međuvremenu podnijela novi zahtjev za međunarodnu zaštitu u trećoj državi članici, zbog čega je zamoljena država članica prihvatila zahtjev za ponovni prihvrat koji je uputila ta treća država članica, pod uvjetom da ta odgovornost nije prenesena na navedenu treću državu članicu zbog isteka jednog od rokova predviđenih u tom članku 23.
- 87 Nakon takvog prijenosa navedene odgovornosti, država članica u kojoj se nalazi ta osoba ne može transferirati tu osobu u državu članicu koja nije država članica koja je po novom odgovorna, ali ona, s druge strane, može, uz poštovanje rokova propisanih u članku 23. stavku 2. te uredbe, potonjoj državi članici uputiti zahtjev za ponovni prihvrat.

Drugo pitanje u predmetima C-323/21 i C-325/21

- 88 Svojim drugim pitanjem u predmetima C-323/21 i C-325/21 sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 27. stavak 1. Uredbe Dublin III, u vezi s uvodnom izjavom 19. te uredbe, tumačiti na način da se državljanin treće zemlje koji je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu uzastopno u trima državama članicama može pozvati, u okviru pravnog lijeka podnesenog u skladu s člankom 27. stavkom 1. navedene uredbe, protiv odluke o transferu u prvu od tih država članica, koju je u odnosu na njega donijela treća od tih država, na činjenicu da je nakon donošenja te odluke o transferu, odgovornost za razmatranje njegova zahtjeva, zbog isteka roka za transfer predviđenog člankom 29. stavcima 1. i 2. te uredbe, prenesena na drugu od navedenih država članica.

- 89 Člankom 27. stavkom 1. Uredbe Dublin III predviđa se da osoba protiv koje je donesena odluka o transferu ima pravo na djelotvoran pravni lijek u obliku žalbe protiv te odluke ili činjeničnog i pravnog preispitivanja te odluke pred sudom.
- 90 Doseg tog pravnog lijeka pobliže je opisan u uvodnoj izjavi 19. te uredbe, u kojoj se napominje da bi radi osiguravanja poštovanja međunarodnog prava djelotvoran pravni lijek uspostavljen navedenom uredbom protiv odluka o transferu trebao obuhvatiti, s jedne strane, ispitivanje primjene same uredbe i, s druge strane, ispitivanje činjeničnog i pravnog stanja u državi članici u koju se podnositelj zahtjeva transferira (presude od 2. travnja 2019., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, t. 39., i od 15. travnja 2021., État belge (Elementi nastali nakon donošenja odluke o transferu), C-194/19, EU:C:2021:270, t. 33.).
- 91 Uzimajući u obzir osobito opći razvoj sustava određivanja države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu podnesenog u jednoj od država članica – do kojeg je došlo usvajanjem Uredbe Dublin III i njezinih ciljeva – članak 27. stavak 1. navedene uredbe treba tumačiti na način da se pravni lijek koji se njome propisuje protiv odluke o transferu mora moći odnositi i na poštovanje pravila o određivanju odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu i na njome propisana postupovna jamstva (presude od 2. travnja 2019., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, t. 40., i od 15. travnja 2021., État belge (Elementi nastali nakon donošenja odluke o transferu), C-194/19, EU:C:2021:270, t. 34.).
- 92 Usto, Sud je presudio da, s obzirom na, s jedne strane, cilj jamstva djelotvorne zaštite predmetnih osoba u skladu s člankom 47. Povelje, koji je naveden u uvodnoj izjavi 19. Uredbe Dublin III, i, s druge strane, cilj jamstva brzog određivanja države članice odgovorne za obradu zahtjeva za međunarodnu zaštitu, koji je naveden u uvodnoj izjavi 5. te uredbe, podnositelj zahtjeva mora imati mogućnost djelotvornog i brzog pravnog lijeka koji mu omogućuje pozivanje na okolnosti koje su nastupile nakon što je donesena odluka o transferu kad je njihovo uzimanje u obzir odlučujuće za pravilnu primjenu navedene uredbe (presuda od 15. travnja 2021., État belge (Elementi nastali nakon donošenja odluke o transferu), C-194/19, EU:C:2021:270, t. 35. i navedena sudska praksa).
- 93 Takav djelotvoran pravni lijek mora osobito omogućiti podnositelju zahtjeva za međunarodnu zaštitu da se u državi članici na čijem se državnom području nalazi pozove na istek roka za transfer predviđen člankom 29. stavcima 1. i 2. Uredbe Dublin III u odnosu na drugu državu članicu moliteljicu, s obzirom na to da iz točke 79. ove presude proizlazi da je uzimanje u obzir isteka tog roka odlučujuće za pravilnu primjenu te uredbe.
- 94 S obzirom na navedeno, valja podsjetiti na to da države članice nisu nužno dužne, u skladu s člankom 27. navedene uredbe, organizirati svoj sustav pravnih lijekova na način da se zahtjev za uzimanje u obzir odlučujućih okolnosti nastalih nakon donošenja odluke o transferu osigura u okviru ispitivanja pravnog lijeka kojim se dovodi u pitanje zakonitost odluke o transferu, pod uvjetom da dovoljna sudska zaštita može biti zajamčena u drugim oblicima, u okviru nacionalnog pravnog sustava kao cjeline (vidjeti u tom smislu presudu od 15. travnja 2021., État belge (Elementi nastali nakon donošenja odluke o transferu), C-194/19, EU:C:2021:270, t. 37. i 46.).
- 95 Takav drugi oblik dovoljne sudske zaštite mora u praksi jamčiti osobi o kojoj je riječ mogućnost da ishodi da nadležna tijela države članice na čijem se državnom području ta osoba nalazi ne mogu, ako istek roka za transfer u odnosu na prvu državu članicu moliteljicu znači da je ona postala odgovorna država članica za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, provesti transfer te osobe u drugu državu članicu. Navedeni pravni lijek također mora osigurati da su nadležna tijela

države članice na čijem se državnom području nalazi ta osoba obvezna poduzeti potrebne mjere kako bi se bez odgode uzele u obzir posljedice prijenosa odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (vidjeti u tom smislu presudu od 15. travnja 2021., État belge (Elementi nastali nakon donošenja odluke o transferu), C-194/19, EU:C:2021:270, t. 47.).

- 96 Slijedom toga, na drugo pitanje u predmetima C-323/21 i C-325/21 valja odgovoriti tako da članak 27. stavak 1. Uredbe Dublin III, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 19., kao i članak 47. Povelje o temeljnim pravima, treba tumačiti na način da državljanin treće zemlje koji je uzastopno podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u trima državama članicama mora u trećoj od tih država članica imati na raspolaganju djelotvoran i brz pravni lijek koji mu omogućuje da se pozove na činjenicu da je odgovornost za razmatranje njegova zahtjeva prenesena, zbog isteka roka za transfer predviđenog člankom 29. stavcima 1. i 2. te uredbe, na drugu od navedenih država članica.

Troškovi

- 97 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

- 1. Predmeti C-323/21, C-324/21 i C-325/21 spajaju se u svrhu presude.**
- 2. Članke 23. i 29. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva**

treba tumačiti na način da se:

odgovornost za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je podnio državljanin treće zemlje, kad je rok za transfer te osobe počeo teći između zamoljene države članice i prve države članice moliteljice, prenosi na tu državu članicu moliteljicu zbog isteka tog roka, čak i ako je navedena osoba u međuvremenu podnijela novi zahtjev za međunarodnu zaštitu u trećoj državi članici, zbog čega je zamoljena država članica prihvatila zahtjev za ponovni prihvrat koji je uputila ta treća država članica, pod uvjetom da ta odgovornost nije prenesena na navedenu treću državu članicu zbog isteka jednog od rokova predviđenih u tom članku 23.

Nakon takvog prijenosa navedene odgovornosti, država članica u kojoj se nalazi ta osoba ne može transferirati tu osobu u državu članicu koja nije država članica koja je po novom odgovorna, ali ona, s druge strane, može, uz poštovanje rokova propisanih u članku 23. stavku 2. te uredbe, potonjoj državi članici uputiti zahtjev za ponovni prihvrat.

- 3. Članak 27. stavak 1. Uredbe br. 604/2013, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 19., kao i članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, treba tumačiti na način da državljanin treće zemlje koji je uzastopno podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u trima državama članicama mora u trećoj od tih država članica imati na raspolaganju**

djelotvoran i brz pravni lijek koji mu omogućuje da se pozove na činjenicu da je odgovornost za razmatranje njegova zahtjeva prenesena, zbog isteka roka za transfer predviđenog člankom 29. stavicima 1. i 2. te uredbe, na drugu od navedenih država članica.

Potpisi